

บทนำ	1
บทที่ 1 สภาพของปัญหาทางกฎหมายและแนวปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิเด็กในประเทศไทย	4
บทที่ 2 สาละสำคัญของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	10
บทที่ 3 ปัญหาการคุ้มครองเด็กที่เป็นผู้เสียหายหรือถูกทอดทิ้ง	14
3.1 กระบวนการติดตามดูแล (Monitoring Process)	14
3.1.1 กระบวนการติดตามดูแลเด็ก	14
3.1.2 การใช้กฎหมายแพ่งมหาชนเพื่อการปกป้องและคุ้มครองเด็กผู้เสียหาย	20
3.2 กระบวนการสืบค้นข้อเท็จจริง (Investigation)	24
3.2.1 กระบวนการสืบสวนรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อการคุ้มครอง ฟื้นฟู และกลับสู่สังคมของเด็ก	24
3.2.2 การสร้างฐานข้อมูล (Data Base) เพื่อการคุ้มครองเด็ก	30
3.3 กระบวนการคุ้มครอง (Legal Protection Proceedings)	32
3.3.1 การคุ้มครองเด็กเร่ร่อน	32
3.3.2 การปฏิบัติต่อเด็กที่เป็นเหยื่อเสมือนผู้กระทำความผิด	36
3.3.3 ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ส่งผลกระทบต่อคดี	40
3.3.4 การมีส่วนร่วมของเด็กผู้เสียหายในการดำเนินคดีอาญา	43
3.3.5 ผลเสียจากความล่าช้าในการดำเนินคดีอาญาต่อเด็กผู้เสียหาย	45
3.3.6 การสั่งจ่ายค่าเสียหายในคดีอาญา	50
3.3.7 ความไม่เป็นธรรมในการเลือกรับบุตรบุญธรรมฝ่ายเดียว	55
3.3.8 การคืนเด็กกลับสู่สังคม	60
3.4 กระบวนการป้องกัน (Prevention)	65
3.4.1 การป้องกันการทำร้ายเด็กซ้ำ	65
3.4.2 การขจัดปัจจัยที่เสี่ยงต่อสวัสดิภาพเด็ก	69
3.4.3 การจัดชุมชนของเด็กให้มีความปลอดภัย	72
3.4.4 การสอนให้เด็กรู้จักหลีกเลี่ยงอันตราย	75
บทที่ 4 ปัญหาการคุ้มครองเด็กในระบบการยุติธรรม	77
4.1 เด็กกระทำความผิด	77
4.2 การควบคุมตัวเด็กร่วมกับผู้ใหญ่	82
4.3 การนำวิธีพิจารณาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวมาใช้ในศาลจังหวัด	84
4.4 การจัดหานายให้เด็กในชั้นสอบสวน	87
4.5 การจัดหาลำโพงให้เด็กที่ถูกดำเนินคดี	89
4.6 พนักงานคุมประพฤติ	91
4.7 ผู้พิพากษาสมทบ	94
4.8 แพทย์และนักสังคมสงเคราะห์	96
4.9 การเร่งรัดการดำเนินคดีที่เด็กถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด	98
บทที่ 5 ปัญหาการคุ้มครองเด็กในกรณีอื่น	102
5.1 การแก้ไขเงื่อนไขอายุในกฎหมายให้สอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก	102
5.2 การพิสูจน์อายุเด็กในสถานบริการ	105
5.3 การแก้ไขวิธีการลงโทษเด็ก	107
5.4 กฎหมายวิธีสบัญญัติกับการคุ้มครองสิทธิเด็กในครอบครัว	113
5.5 อุปสรรคในการเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดู	117
5.6 สิทธิในการเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดูของบุตรนอกสมรส	121
5.7 มาตรการบังคับคดีเพื่อเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดู	124
5.8 การป้องกันการสมรสซ้อน	133
5.9 มาตรการป้องกันและปราบปรามการพิมพ์เผยแพร่สื่อลามก	135

บทที่ 6 ข้อสรุปและข้อเสนอแนะ

138

บรรณานุกรม

143

ภาคผนวก

145

ภาคผนวก A	BILL 46-1994 CHILD, FAMILY AND COMMUNITY SERVICE ACT 1994	146
ภาคผนวก B	APPENDIX B of CHILD ABUSE PROTOCOL	147
ภาคผนวก 1	ร่างพระราชบัญญัติสงเคราะห์ คຸ່ມครองสวัสดิภาพและส่งเสริมความประพฤติเด็กพ.ศ.....	148
ภาคผนวก 2	ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 กฎกระทรวงออกตามความในประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 132 ลงวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2515	158
ภาคผนวก 3	ประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 294 เรื่องการคุ้มครองสวัสดิภาพและการสงเคราะห์เด็ก กฎกระทรวง(พ.ศ. 2515) ออกตามความในประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515	160
ภาคผนวก 4	พ.ร.บ. จัดการฝึกและอบรมเด็กบางจำพวก พ.ศ. 2479	164
ภาคผนวก 5	กฎกระทรวง ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2519) ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494	167
ภาคผนวก 6	พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 20) พ.ศ. 2542	168
ภาคผนวก 7	คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 483/2521 เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. 2509	172
ภาคผนวก 8	กฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2494) ออกตามความในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 กฎกระทรวง(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2494 ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 ระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานของสถานฝึกอบรม สถานกักขัง และอบรม พ.ศ. 2535	173
ภาคผนวก 9	ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกและการจ่ายเงินเดือน เงินปี และเงินอื่นในลักษณะเดียวกัน พ.ศ. 2533	177
ภาคผนวก 10	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา พ.ศ. 2515 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522	178
ภาคผนวก 11	คำสั่งที่ 363/2498 เรื่อง ระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการลงโทษเด็กและเยาวชน	180
ภาคผนวก 12	การส่งจำคุกเสียหยาในคดีอาญาตามคำพิพากษาฎีกาที่ 2573/2518	181
ภาคผนวก 13	คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ สรร ที่ 869/2541 เรื่องแนวปฏิบัติในการพิทักษ์และคุ้มครองเด็กให้พ้นจากการถูกละเมิดสิทธิ	183
ภาคผนวก 14	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการส่งเสริม และคุ้มครองสิทธิเด็กและเยาวชนโดยสถานศึกษา พ.ศ.2543	184

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก

188

กรณีศึกษา

กรณีศึกษาเรื่อง

สถาบันกฎหมายอาญา